

CAPITOLUL I

N-AVEȚI DE UNDE SĂ ȘTIȚI CINE SUNT dacă n-ați citit cartea *Aventurile lui Tom Sawyer*¹ – dar n-are a face. Cartea a fost scrisă de domnul Mark Twain, iar cele istorisite într-înșea sunt în mare parte adevărate. A mai pus și de la el, pe ici pe colo – ia, o nimica toată –, dar, îndeobște, tot ce spune e adevărat. Cui nu i se întâmplă să mintă din când în când? Poate doar mătușii Polly, văduvei Douglas sau, cine știe, lui Mary².

În carte era vorba și de Polly, mătușa lui Tom, și de Mary, și de văduva Douglas – și, precum v-am mai zis, în afară de unele lucruri trase de păr, cartea spunea adevărul adevărat.

Iată cum se isprăvea cartea: Tom și cu mine am găsit banii ascunși de tâlhari în peșteră și ne-am îmbogățit. Ne-am ales fiecare cu câte șase mii de dolari de aur. Un munte de bani, când îi puneai unul peste altul. Judele Thatcher i-a luat și i-a pus să clocească dobândă, câte un dolar pe zi, și asta tot anul, vasăzică o grămadă de bani, cu care nu mai știai ce să faci. Văduva Douglas m-a înfiat, jurându-și să facă din mine „un om țivilizat“. Îmi venea tare greu să stau toată vremea în casă, din pricina văduvei care era groaznic de așezată și de tipică în tot ce făcea. De-aia, când n-am mai putut să rabd, am șters-o. Mi-am pus zdrențele alea vechi și m-am mutat iar în poloboc, bucuros că-s slobod. Dar Tom Sawyer m-a dibăcit și mi-a dat de veste că are de gând să pună pe roate o bandă de hoți, în care, dacă m-aș întoarce la văduvă și m-aș face băiat de treabă, aș putea intra și eu.

¹ Roman publicat de Mark Twain în 1876, ai cărui eroi sunt Tom Sawyer și Huckleberry Finn.

² Personaje ale romanului *Aventurile lui Tom Sawyer*.

Așa că m-am întors. Cum m-a văzut, văduva a început să bocească, zicând că-s o biată oaie rătăcită și multe altele, ce-i drept fără nicio răutate din parte-i. Apoi m-a vârât iarăși în hainele alea noi, în care m-apucau nădușelile și mă simțeam ca-n chingi. Și atunci vechea poveste a-nceput din nou. Când văduva suna clopoțelul pentru cină, trebuia să dau fuga numaidecât și, odată așezat la masă, n-aveam voie să încep să mănânc: trebuia să aștept până ce văduva, cu bărbia în piept, blagoslovea bucatele, cu toate că nu le lipsea nimica, atâta doar că fiecare fel era gătit în alt vas. Când le pui pe toate într-o strachină, e altceva: se amestecă între ele, se fac mai zemoase și ți-e mai mare dragul să le mănânci.

După cină, văduva își lua cartea și începea să mă dascălească despre Moise și coșulețul de papură¹. La-nceput ardeam de nerăbdare să știu ce-i cu el, dar când am aflat că Moise răposase de mult, nu m-am mai sinchisit de el, pentru că, între noi fie vorba, nu prea mă dau în vânt după ăi morți.

Odată, când am vrut să fumez și eu o pipă, i-am cerut voie văduvei. Dar ți-ai găsit! Zicea că nu-i frumos, că-i un obicei mitocănesc și c-ar trebui să mă las de fumat. Așa-s unii oameni. Se apucă să ponegrească niște lucruri de care n-au habar! Văduva îi tot dădea zor cu Moise, un cetățean care nici măcar nu-i era rudă și care, fiind mort, nu mai putea fi de folos nimănui; în schimb, mă învinuia întruna de o treabă care, orice s-ar zice, tot e bună la ceva. Unde mai pui că și văduva trăgea tutun pe nas, dar pas de-i spune ceva, ea cică avea dreptul.

Soră-sa, domnișoara Watson, o fată bătrână, cu ochelari pe nas și cam sfrijită, care de câteva zile venise să stea la ea, m-a încolțit apoi cu un abecedar. M-a canonit așa cam un ceas, pân-a potolit-o văduva. Eram la capătul răbdărilor. O oră întreagă după aceea m-am plictisit de moarte, simțeam că înnebunesc. Domnișoara Watson mă cicălea mereu: „Huckleberry, ia-ți picioarele de-acolo“, „Huckleberry, nu te gheboșa,

¹ O legendă a mitologiei biblice povestește că Moise, după ce s-a născut, a fost pus într-un coșuleț căruia i s-a dat drumul pe Nil. Coșulețul a fost găsit de fiica faraonului.

stai drept“. Și după un minut începea iar: „Huckleberry, nu mai căsca și nu te mai întinde așa. De ce nu-ncerci să te porți ca lumea?“

Când a început să-mi vorbească despre iad, i-am spus cinstit că mi-aș dori să fiu acolo. Asta a scos-o din sărite, măcar că n-o spuseseam cu răutate. Nu voiam decât să plec – oriunde, numai să plec; doream o schimbare, de orice fel.

Mi-a zis atunci că nu se cade să vorbesc așa, că ea n-ar fi spus nici-odată una ca asta și că, în ceea ce-o privește, va face totul ca să ajungă în rai. Cât despre mine, socotind că nu-i nicio scofală să mă duc într-un loc unde o să vină și ea, m-am hotărât să nu-mi dau silința s-o însoțesc. Firește că nu i-am spus-o, ca să n-o ațâț și mai mult – ar fi făcut gălăgie.

Domnișoara Watson îi tot dădea înainte cu raiul. Așa-i era felul: când începea să-i turuie gurița nu era chip s-o oprești. În rai, zicea ea, oamenii n-au altă treabă decât să se plimbe toată ziua și să cânte la harfă, în vecii vecilor. După părerea mea, nu era cine știe ce pricopseală, însă nu i-am spus nimic. Am întrebat-o numai ce crede: Tom Sawyer ar putea nimeri și el în rai? „Firește că nu!“ mi-a răspuns ea. M-am bucurat din cale-afară: nu de alta, dar voiam să fiu împreună cu Tom.

Domnișoara Watson m-a tot bătut la cap, pân-am simțit că oboresc și mă apucă stenahoria. În curând au fost chemați în casă negrii și, după rugăciune, toată lumea s-a dus la culcare. M-am suit în odaia mea, cu un capăt de lumânare în mână; l-am pus pe masă, m-am așezat pe un scaun lângă fereastră și am încercat să mă gândesc la ceva vesel, dar degeaba. Mă simțeam atât de stingher, încât mai c-aș fi vrut să mor. Stelele străluceau și frunzișul copacilor fremăta jalnic. De departe se auzea țipătul unei bufnițe, bocind pesemne vreun mort. P-ormă o ciuvi-că a început să cârâie și un câine să urle, semn că cineva avea să moară. Iar vântul îmi tot șoptea ceva la ureche și, nepricepând ce-mi spune, mă treceau fiori reci. Dinspre pădure se auzi apoi zgomotul pe care-l stârnesc strigoii când vor să ne spună ce au pe suflet și nu se pot face înțeleși; negăsindu-și tihnă în mormânt, sunt nevoiți să bată drumurile și să se tânuie noapte de noapte. Eram atât de abătut și de înfricoșat,

încât tare aş fi vrut să am pe cineva lângă mine. Curând, un păianjen începu să mi se caţare pe umăr; i-am făcut vânt şi a picat taman în flacăra lumânării. Până s-apuc eu să mă mişc, se şi mistuise. Ştiam că e semn rău şi că-mi aduce nenorocire – n-aveam nevoie ca cineva să mi-o spună. Şi m-a cuprins un tremurici, de era cât p-aci să-mi cadă Țoalele de pe mine. M-am sculat şi am ocolit de trei ori scaunul făcându-mi cruce de fiecare dată. Apoi mi-am legat c-un capăt de aţă o şuviţă de păr, ca să alung vrăjitoarele. Dar nu prea aveam eu încredere în chestia asta. Asemenea vrăji are rost să le faci când pierzi o potcoavă găsită, pe care voiai s-o atârni deasupra uşii, dar n-am auzit încă pe nimeni să spună că în felul ăsta ai putea scăpa de ghinion, după ce-ai omorât un păianjen.

M-am aşezat iar, tremurând ca varga, şi mi-am scos luleaua. Acum nu era primejdie să afle văduva, fiindcă în toată casa domnea o linişte de mormânt. După nu ştiu câtă vreme, am auzit cum bate orologiul târgului – bang! bang! – de douăsprezece ori, apoi s-a lăsat din nou tăcerea, mai adâncă decât înainte. Dar în curând am auzit trosnind o creangă undeva în desişul copacilor – ceva se mişca pe-acolo. Am stat așa, fără să clipesc, trăgând cu urechea. Am desluşit cu greu un mieunat, colo jos. Straşnic! Am mieunat şi eu încetişor de tot, am stins lumânarea şi am sărit de pe fereastră pe acoperişul şopronului. De-acolo m-am lăsat în jos şi m-am strecurat târâş printre copaci. Tom Sawyer era, fireşte, acolo. Mă aştepta.

CAPITOLUL II

AM PORNIC TIPTIL spre marginea grădinii văduvei, pe o potecă pierdută printre copaci, aplecându-ne ca să nu ne lovim cu capul de crengi. Tocmai când treceam prin fața bucătăriei, m-am împiedicat de o rădăcină și am căzut cu zgomot. Ne-am ghemuit la pământ, ținându-ne răsuflarea. Jim, negrul cel mare al domnișoarei Watson, ședea în pragul bucătăriei – îl vedeam bine, fiindcă în spatele lui pâlpâia o lumină. S-a ridicat și, întinzându-și gâtul, a ascultat cam un minut; apoi a strigat:

— Cine-acolo?

A mai tras puțin cu urechea, apoi a pornit tiptil și s-a oprit chiar alături de noi. Mai c-am fi putut să-l atingem cu mâna. Am stat așa nu știu câte minute, fără să zicem nici „pis“, și pe deasupra mai eram și lipiți unul de altul. Mă apucase o mâncărime undeva pe la gleznă, dar nu-ndrăzneau să mă scarpin. Pe urmă a început să mă mănânce urechea, apoi spinarea, tocmai între umeri. Simțeam că mor dacă nu mă scarpin. De-atunci am băgat de seamă de multe ori că, dacă te afli într-o societate simandicoasă sau la vreo înmormântare – sau dacă te duci la culcare când nu ți-e somn –, vasăzică dacă te afli într-un loc unde nu se cuvine să te scarpini, taman atunci te-apucă mâncărimea într-o mie de locuri deodată.

După un timp, Jim spuse:

— Hei, cine-acolo? Unde ești? Să-mi sară ochii dacă n-am auzit ceva. Aha, știe Jim ce-i de făcut, șade aici, pân-aude iar zgomotu’.

Și se așază pe pământ, alături de noi. Își rezemă spinarea de un trunchi de copac și-și întinse picioarele, mai-mai să m-atingă. Începu să mă mănânce nasul așa de tare, că-mi dădură lacrimile. Dar nici gând să mă scarpin. Apoi mâncărimea trecu înăuntru și pe dedesubt. Nu mai știam ce să fac ca să stau locului. Cazna asta a ținut vreo șase-șapte

minute, dar mie mi s-a părut o veșnicie. Acum mă mânca în vreo unsprezece locuri deodată. Simțeam că nu mai pot să rabd nicio clipă, dar m-am hotărât să-ncerc și mi-am încleștat fălcile. Tocmai atunci Jim începu să răsuflă greu, apoi să sforăie. Parcă mi s-a luat o piatră de pe inimă!

Tom îmi făcu semn, șuierând printre dinți, și începurăm să ne târâm amândoi de-a bușilea, vreo zece pași mai încolo. Tom se opri și-mi șopti că ar fi nostim să-l legăm pe Jim de copac. Nu eram de aceeași părere: dacă se trezea? Ar fi făcut război și atunci s-ar fi băgat de seamă că fugisem de-acasă. După un timp, Tom îmi spuse că n-are destule lumânări și că se duce în bucătărie să mai șterpelească vreo câteva. I-am zis că n-are rost să încerce – dacă se trezea Jim și venea după noi? Dar Tom zicea că face să încercăm, așa că ne-am furișat în bucătărie și am pus mâna pe trei lumânări, pentru plata căroră Tom lăsă pe masă un bănuț de cinci cenți. Apoi am ieșit. Mă treceau nădușelile de nerăbdare. Dar ți-ai găsit ca Tom să plece! Ținea morțiș să se târască până la locul în care se afla Jim, ca să-i mai joace un renghi. Poate unde eram singur, iar în jur era atâta liniște, mi s-a părut lungă așteptarea.

Îndată ce Tom s-a întors, am luat-o pe potecă, de-a lungul gardului ce împrejmuia grădina, și încet-încet am ajuns în creștetul dealului povârnit, peste drum de casă. Tom îmi povesti cum îi scosese pălăria lui Jim și o agățase de o cracă deasupra lui. Jim se mișcase nițel, însă nu se trezise. A doua zi, Jim avea să se laude la toată lumea că fusese fermecat de niște vrăjitoare care-l încălecaseră și cutreieraseră cu el întreg ținutul, aducându-l după aceea la loc sub copac și atârându-i pălăria de o creangă, ca să-i arate cu cine avusese de-a face. După încă o zi, Jim avea să spună că vrăjitoarele i se urcaseră în cârcă și-l călăriseră până hăt-departe, la New Orleans. De la o zi la alta, Jim lungea călătoria, ajungând cu vremea să spună că vrăjitoarele îl purtaseră prin întreaga lume, că-l sleiseră de puteri și-i învinețiseră spinarea. Jim era atât de mândru de ce pățise, că nici nu se mai uita la ceilalți negri. Veneau să-i asculte povestea negrii din împrejurimi și nu era altul mai vestit decât el

în tot ținutul. Negrii veniți de departe rămâneau cu gura căscată, măsurându-l cu privirea din cap până-n picioare ca pe nu știu ce minunăție. Negrii ăștia au obiceiul să stea pe întuneric în bucătărie, lângă focul din vatră, și să sporovăiască despre vrăjitoare. De câte ori vreunul din ei începea să vorbească, dându-și aere că știe tot, Jim îi reteza vorba:

— Hm! Ce știi tu despre vrăjitoare?

Iar negrul cu pricina făcea fețe-fețe și trebuia să se așeze undeva mai în fund.

Jim n-avea să se mai despartă niciodată de bănuțul acela de cinci cenți, pe care și-l legase cu o sfornică în jurul gâtului. Zicea că-i un talisman pe care i-l dăduse diavolul cu mâna lui, spunându-i că poate lecuși cu el pe oricine și că poate chema vrăjitoarele de câte ori voia, dacă șoptea vreo două vorbulițe talismanului. Nu spunea însă niciodată care erau vorbulițele. Veneau la el negri din toate colțurile ținutului și-i dăruiau tot ce aveau la ei, numai să le arate bănuțul de cinci cenți. Dar se fereau să-l atingă, știind că însuși diavolul îl ținuse în mână. De când îl văzuse pe diavol și fusese călărit de vrăjitoare, Jim nu mai muncea aproape deloc.

Când am ajuns cu Tom pe culmea dealului, ne-am aruncat privirile spre târgul din vale, unde clipeau trei-patru luminițe, pesemne în odăile cu oameni bolnavi. Deasupra noastră strălucea bolta înstelată, iar jos, lângă târg, șerpuia fluviul, lat de vreo milă, grozav de liniștit și măreț. Coborând dealul, ne-am întâlnit cu Joe Harper, Ben Rogers și alți doi-trei băieți care se ascuseseră în tăbăcăria veche. Am dezlegat o barcă și-am pornit la vale pe fluviu, vreo două mile și jumătate, până la știrbitura cea mare din coasta dealului, unde am și tras la mal.

Am intrat într-un pâlț de tufe, unde Tom ne-a pus pe fiecare să jurăm c-o să păstrăm taina, apoi ne-a arătat o văgăună în coasta dealului. Tufișurile erau mai dese acolo. Am aprins lumânările și ne-am târât pe brânci în văgăună, cale de vreo două sute de metri, până am dat de larg. Tom începu să cerceteze locurile de trecere și curând se vârî sub un perete

în care n-ai fi zis că-i vreo crăpătură. Ne-am târât după el până ce-am ajuns într-un fel de chilioară igrasioasă și rece, unde ne-am și oprit.

— Acum, încep Tom, o să înființăm o bandă de tâlhari și o s-o botezăm „Banda lui Tom Sawyer“. Toți cei care vor să intre în bandă trebuie să depună jurământul și să-l semneze cu sângele lor.

Văzând că toți vor, Tom scoase din buzunar o foaie de hârtie pe care scrisese jurământul și încep să ni-l citească. Zicea așa: că fiecă băiat trebuie să fie credincios bandei și să nu-i dea niciodată în vileag secretele; că dacă cineva făcea vreun rău unui membru al bandei, oricare alt membru al ei, căruia șeful îi porunca să-l omoare pe ticălos cu familie cu tot, era dator să se supună, neavând voie nici să mănânce, nici să doarmă până nu-i ucidea pe toți și nu le cresta pe piept câte o cruce – semnul bandei. Niciun străin nu putea folosi acest semn, iar dacă îndrăzne să-l folosească, trebuia judecat, și a doua oară – omorât pe loc. Iar dacă vreun membru al bandei trăda secretele acesteia, trebuia să i se taie gâtul, iar cadavrul lui urma să fie ars și cenușa – împrăștiată, iar numele trădătorului urma să fie șters de pe listă, cu sânge, și nu mai putea fi pomenit niciodată de către membrii bandei, fiind blestemat și sortit uitării pentru vecie.

Toți băieții spuseră că-i un jurământ nemaipomenit de frumos și-l întrebă pe Tom dacă-l ticluise singur.

— În parte, răspuse el, iar restul l-am luat din cărțile cu piraiți și cu hoți; orice bandă care se respectă are un jurământ ca ăsta.

Câțiva își dădură cu părerea că ar fi bine ca familiile băieților care trădează secretele bandei să fie omorâte.

— Bună idee! încuviință Tom și adăugă cu plaivazul și prevederea asta.

— Dar ce ne facem cu Huck Finn, că n-are familie? întrebă Ben Rogers.

— Păi, n-are tată? zise Tom Sawyer.

— Ba, are tată, numai că de la o vreme nu mai e de găsit. Pe vremuri venea beat mort în tăbăcărie și se culca lângă porci, dar de-un an și ceva n-a mai fost văzut pe-acolo.

Se apucară să despice firul în patru pe chestia asta și erau cât pe-aci să mă scoată din bandă, sub cuvânt că fiecare membru trebuie să aibă o familie sau pe cineva care să poată fi omorât, altminteri n-ar fi drept

față de ceilalți. Tăceau toți buimăciți, neștiind cum s-o scoată la capăt. Eram gata să plâng, când deodată îmi trecu prin cap că domnișoara Watson se potrivea de minune: la nevoie, puteau s-o omoare pe ea.

— Da, merge. E-n regulă! spuseră băieții. Huck poate intra în bandă.

Apoi fiecare își înțepă degetul cu un ac, ca să aibă cu ce iscăli. Mi-am pus și eu pecetea pe hârtie.

— Și-acum, zise Ben Rogers, să vedem: cu ce-o să se îndeletnicească banda noastră?

— Numai cu jafuri și omoruri, răspunse Tom.

— Dar ce-o să jefuim? Case, vite sau...

— Fleacuri! Să furi vite sau alte lucruri de-astea nu e jaf, ci găinărie, spuse Tom Sawyer. Noi nu suntem găinari, noi trebuie să lucrăm în stil mare. Suntem tâlhari de drumul mare. Purtăm măști, oprim diligențe și trăsurile pe șosea, omorăm oamenii și le luăm ceasurile și banii.

— E musai să-i omorâm?

— Firește, e mai bine așa. Unii experți sunt de altă părere, dar îndeobște se zice că-i mai bine să-i omori pe toți, afară de ăia pe care putem să-i aducem în peșteră ca prizonieri, până vor fi ransați¹.

— Ce mai e și asta?

— Nu știu. Dar așa se obișnuiește, am citit în cărți. Și se înțelege că trebuie să facem și noi la fel.

— Dar cum putem s-o facem dacă nu știm despre ce-i vorba?

— La naiba, nu pricepeți că e obligatoriu? Nu v-am spus că așa scrie în cărți? Vreți cumva să faceți altfel decât scrie în cărți, ca să-n-curcați lucrurile?

— E ușor de zis, Tom Sawyer, dar cum naiba să fie ransați indivizii dacă nu știm despre ce-i vorba? Asta aș vrea să știu. Dar tu ce crezi c-ar putea să fie?

— Habar n-am. Dar s-ar putea să însemne că-i ținem prizonieri până mor.

¹ Expresie stâlcită de la cuvântul francez *rançonner* – a răscumpăra.

— Așa mai merge, nu e rău. De ce n-ai spus așa din capul locului? Îți ținem prizonieri până ce-i ransomează moartea; numai că pân-atunci au să ne otrăvească viața, au să ne pape toată mâncarea și-au să încerce mereu să fugă.

— Mai las-o-ncolo, Ben Rogers! Cum să fugă când sunt păziți de un gardian, gata să tragă-n ei la cea mai mică mișcare?

— Un gardian? Asta-i prea de tot. Cum adică, cineva să stea aici toată noaptea, fără să-nchidă ochii, ca să-i păzească? Ce tâmpenie! N-ar fi mai bine să pună careva mâna pe-un ciomag și să-i ransomeze de cum sosesc?

— Nu, fiindcă asta nu-i scris nicăieri. Ascultă, Ben Rogers, ai de gând să faci cum scrie la carte ori ba? Ce, îți închipui că ăia care au scris cărțile nu știu ce-i bine și ce nu-i bine să faci? Crezi cumva că poți să-i înveți tu? Te-nșeli. Nu, amice, o să-i ransomăm cum scrie la carte.

— Bine, fie. Dar eu, unul, zic că-i o negliobie. Ia spune, omorâm și femeile?

— Ascultă, Ben Rogers, de-aș fi ageamiu ca tine, aș tăcea chitic. Să omori femeile? Ce idee! Nimeni n-a văzut în cărți una ca asta. Le aduci în peșteră și te porți cuviincios cu ele. Și încetul cu încetul le cazi cu tronc, și ele nu vor să se mai întoarcă acasă.

— Dacă așa stau lucrurile, nu mai am nimic de zis, dar să știi că mare brânză nu e. În curând peștera noastră o să geamă de femei și de tot felul de tipi care așteaptă să fie ransomați, iar pentru noi, tâlharii, nici n-o să mai fie loc. Dar dă-i înainte. Eu am isprăvit.

În vremea asta, prichindelul de Tommy Barnes adormise. Când îl treziră era așa de speriat, încât începu să bâzâie, spunând că vrea acasă la mămica și că nu mai vrea să fie hoț.

Începură să-l ia peste picior, strigându-i: „Sugaciule!“ De necaz, pi-ciul amenință că o să dea pe față toate secretele, dar Tom îi dăruie cinci cenți ca să-și țină gura. Dup-aceea ne spuse că e timpul să plecăm și că săptămâna viitoare o să ne întâlnim din nou, ca să jefuim și să omorâm niscaiva oameni.

Ben Rogers spuse că nu poate pleca de-acasă decât duminica, așa că ar fi mai bine să începem duminica viitoare. Toți ceilalți fură de părere că nu se cade să săvârșim asemenea isprăvi duminica. Chestia era lămurită. A rămas stabilit să ne întâlnim cât mai curând ca să hotărâm o zi. Apoi, după ce l-am ales pe Tom Sawyer căpitan și pe Joe Harper aghiotant al bandei, am plecat acasă.

M-am cățărat pe acoperișul șopronului și m-am strecurat pe fereastră în camera mea, tocmai când se lumina de ziuă. Hainele mele nou-nouțe erau slinoase și pline de noroi. Iar eu eram mort de oboseală.